

**SERMAYE PİYASASI KURULU
ARAŞTIRMA RAPORU
(KAMUYA AÇIK)**

**HİSSE SENEDİ
YATIRIMCI PROFİLİNİN
İSTATİSTİKSEL AÇIDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

**DR. ALİ SERHAN KOYUNCUGİL
İSTATİSTİKÇİ**

YÖNETİCİ ÖZETİ

Tüm dünyada global finansal krizin doğrudan ve dolaylı etkileri devam ederken, ülkemiz şu ana kadar krizi en az zararla atlamanın ülkelerden birisi olarak görülmektedir. Bankacılık sisteminin yıkılmaz devleri birer birer tarihe karışırken, halihazırda Türk Bankaları açısından önemli bir sorun yaşanmadığı görülmektedir. Ülkemizde 2001 Bankacılık Krizi sonrasında yapılan düzenlemeler, bankacılık kesiminin global krize oldukça güçlü bir biçimde girmesini sağlamış ve neticede tüm dünyada özellikle de Avrupa’da krizin gittikçe derinleşen etkisi hissedilirken, Türk Bankalarının en az zararla bu sıkıntılı durumun bugüne kadar üstesinden geldiği görülmüştür. Buna karşın, her ne kadar bankalar krizi en az zararla atlattıysa da, bir yan etki olarak kredi musluklarının daraldığı da bir gerçektir.

Bankacılık sistemi dışında sermaye piyasaları alternatif fon kaynağı olarak etüd edildiğinde; Türk Sermaye Piyasalarının özellikle son dönemde oldukça önemli bir gelişim sergilediği ve özellikle de yabancı yatırımcılar açısından çok cazip bir yatırım alanı oluşturduğu görülmektedir. Sermaye piyasaları gibi yatırım kararı riskinin yatırımcı tarafından üstlenildiği ve düzenlemelerdeki olası boşlukların suistimale açık olduğu yaşanmış dünya örneklerinden çok iyi bilindiği gibi sermaye piyasalarının gelişimine yönelik düzenlemelerin gerçekleştirilmesi, sermaye piyasalarının iyi analiz edilmesiyle mümkün olabilir.

Ayrıca, yatırımcılar bakımından sermaye piyasaları konusunda bilgi sahibi olmanın büyük önem taşıdığı dikkate alındığında, sağlıklı bir sermaye piyasasının işleyişi bakımından düzenlemelerin gerçekleştirilmesinde, fon sağlayıcıların yani tasarruf sahiplerinin ve yatırımcıların analiz edilmesi; özellikle de yastık altı tabir edilen hanehalklarının tasarruflarının ekonomiye kanalize edilmesi bakımında oldukça büyük önem taşımaktadır.

Bu noktadan hareketle, TSPAKB 2002-2008 yıllık sermaye piyasası raporundan elde edilen 2001-2007 verileri analiz edilerek Hisse Senetleri Piyasası yatırımcı profili analiz edilmiş ve elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlar ile öneriler sunulmuştur. Bu çalışma bir ön analiz olarak erişilebilen sınırlı veriyle düzenlenmiş ve elde edilen bulguların tatmin edici olması halinde, zenginleştirilmiş bir veri setiyle ileri analizlerin gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Anahtar kelimeler: İMKB, Hisse Senetleri Piyasası, Yatırımcı Profili

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	3
2. VERİ VE DEĞİŞKENLER.....	4
3. YATIRIMCI PROFİLLERİ	8
3.1. YILLAR İTİBARIYLA YATIRIMCI KATEGORİLERİNE GÖRE HESAP SAYILARI İLE PİYASA DEĞERİ DEĞERLENDİRMESİ.....	8
3.2. YILLAR İTİBARIYLA PORTFÖY DİLİMLERİNE GÖRE ,TOPLAM YATIRIMCI SAYILARI VE PORTFÖY DEĞERLERİ DEĞERLENDİRMESİ	14
3.3. YILLAR İTİBARIYLA YAŞ GRUPLARINA GÖRE BİREYSEL YATIRIMCI SAYILARI VE PORTFÖY DEĞERLERİ DEĞERLENDİRMESİ.....	17
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	19

HİSSE SENEDİ YATIRIMCI PROFİLİNİN İSTATİSTİKSEL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. GİRİŞ

Genelde sermaye piyasaları özelde de hisse senetleri piyasası, yatırımcıların duyduğu ilgi düzeyinde gelişme göstermektedir. Sermaye piyasalarını para piyasalarından ayıran en önemli farklılıklardan birisinin yatırım kararlarındaki riski yatırımcıların doğrudan üstleniyor olması; sermaye piyasalarıyla ilgili bilgi sahibi olmanın öneminin altını çizmektedir. Özellikle ülkemizdeki öğrenim düzeyinin düşüklüğü dikkate alındığında, sermaye piyasalarının olması gerektiği kadar gelişim gösterememesinin temel nedenlerinden birisi en başta öğrenim düzeyi olarak varsayılabilir. Ancak, şüphesiz ki sermaye piyasalarının gelişimindeki sorunların belirlenmesi ve önündeki engellerin kaldırılabilmesi için öncelikle mevcut durumun ve yatırımcı profilinin etüd edilmesinin gerektiği açıktır.

Bu noktadan hareketle, mevcut yatırımcıların özelliklerinin belirlenmesi bir anlamda yatırım yapma eğilimine sahip potansiyel tasarruf sahibinin profilini tespit etmek demektir. Ayrıca, yatırım yapma konusunda yeterince paya sahip olmayanların da belirlenerek, hisse senetleri piyasası ve sermaye piyasalarında gelişim sağlayıcı tedbirlerin alınmasında somut veri sağlanması mümkün olabilir.

Hisse senetleri piyasası yatırımcı profilinin etüdünde Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği'nin yıllık sermaye piyasaları raporu baz alınarak; yatırımcı verileri kullanılmıştır. Veri kaynağı ise 2001-2004 yılları arasında Takasbank ve sonrasında Merkezi Kayıt Kuruluşu'dur.

Bu raporda TSPAKB'den elde edilen veriler analiz edilerek yatırımcı profili değerlendirilmiştir. Tablolardan ulaşılan verilerle elde edilen profiller bir ön analiz olarak değerlendirilmiş olup; elde edilen bulguların tatmin edici olması halinde, ileri analizlerin gerçekleştirileceği zenginleştirilmiş bir veri setinin oluşturulması hedeflenmektedir.

Zenginleştirilmiş bir veri setiyle oluşturulacak yatırımcı profilleriyle,

- Yaş (Yaş grubu),
- Cinsiyet,
- İkamet ettiği şehir,
- Meslek,
- Yatırım miktarı,
- Gelir grubu,
- İşteki durumu (Ücretli veya yevmiyeli, kendi hesabına,...),
- Eğitim durumu,

vb. yatırımcı özellikleri incelenerek birbirleri arasındaki ilişkiler ve yatırım kararının alınması üzerindeki etkileri belirlenebilir. Böylece, yatırım yapma davranışlarına göre yatırımcı kitlesi belirlenerek, gerekli politikalar oluşturulabilir.

2. VERİ ve DEĞİŞKENLER

Çalışmanın kapsamını veri erişilebilirliği çizmiştir. Yatırımcılara ait ham verileri temin mümkün olmamıştır. Ham verinin elde edilememesi nedeniyle, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği'nin (TSPAKB) yıllık olarak yayımladığı Türkiye Sermaye Piyasası Raporu'ndaki tablolardan elde edilen veriler çalışmada kullanılmıştır.

Bu kapsamda, TSPAKB'nin yatırımcılarla ilgili verileri içeren 2002-2008 yılı raporlarındaki tabloları çalışmada baz alınmıştır. Tablolar incelendiğinde, 2002-2004 yılı veri kaynağı olarak Takasbank'ın, 2004 sonrası veri kaynağı olarak ise Merkezi Kayıt Kuruluşu'nun (MKK) olduğu görülmektedir.

2002-2008 yıllarında iki farklı kurum tarafından verilerin sağlanmasının yanısıra içerik olarak da farklılıklar bulunmakta; maalesef 2002-2008 arasında tüm veriler arasında tutarlılık sağlanamadığından oluşturulabilecek en büyük veri seti baz alınmaktadır. Ayrıca, TL-YTL-TL dönüşümü de dikkate alınarak gerekli dönüşüm de gerçekleştirilmiş ve karşılaştırılabilir en geniş veri seti üzerinde çalışılmıştır. Veri setlerinin değişiminin detaylı olarak etüd edilebilmesi için yıllar içerisindeki değişim tablo başlıkları halinde aşağıda sunulmaktadır:

5 Nisan 2002 itibarı ile Takasbank kaynaklı olarak,

1. Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları
2. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
3. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
4. Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
5. Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
6. İl Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
7. İl, Yaş, Milliyet ve Cinsiyet Kategorileri Bazında Yatırımcı Sayıları
8. İl Bazında Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Yatırımcı Sayıları
9. Hisse Senedi Bazında Yatırımcı Sayıları

31 Ocak 2003 itibarı ile Takasbank kaynaklı olarak,

1. Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları
2. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
3. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
4. Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
5. Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
6. İl Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
7. İl, Yaş, Milliyet ve Cinsiyet Kategorileri Bazında Yatırımcı Sayıları
8. İl Bazında Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Yatırımcı Sayıları
9. Hisse Senedi Bazında Yatırımcı Sayıları

2 Ocak 2004 itibarı ile Takasbank kaynaklı olarak,

1. Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları
2. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
3. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
4. Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
5. Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri

6. İl Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
7. İl, Yaş, Milliyet ve Cinsiyet Kategorileri Bazında Yatırımcı Sayıları
8. İl Bazında Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Yatırımcı Sayıları
9. Hisse Senedi Bazında Yatırımcı Sayıları

3 Ocak 2005 itibarı ile Takasbank kaynaklı olarak,

1. Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları
2. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
3. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
4. Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
5. Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
6. İl Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
7. İl, Yaş, Milliyet ve Cinsiyet Kategorileri Bazında Yatırımcı Sayıları
8. İl Bazında Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Yatırımcı Sayıları
9. Hisse Senedi Bazında Yatırımcı Sayıları

31 Aralık 2005 itibarı ile MKK kaynaklı olarak,

1. Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları
2. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
3. Portföy Dilimlerine Göre Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
4. Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
5. İl Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
6. İl, Yaş, Milliyet ve Cinsiyet Kategorileri Bazında Yatırımcı Sayıları
7. İl Bazında Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Yatırımcı Sayıları
8. Hisse Senedi Bazında Yatırımcı Sayıları

31 Aralık 2006 itibarı ile MKK kaynaklı olarak,

1. Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları
2. Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
3. Portföy Dilimlerine Göre Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
4. Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
5. İl Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
6. İl, Yaş, Milliyet ve Cinsiyet Kategorileri Bazında Yatırımcı Sayıları

7. İl Bazında Portföy Değerlerine Göre Kategorilenmiş Yatırımcı Sayıları
8. Hisse Senedi Bazında Yatırımcı Sayıları

31 Aralık 2007 itibarı ile MKK kaynaklı olarak,

1. Hisse Senedi-Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları ve Portföy Değerleri
2. Hisse Senedi-Portföy Değerlerine Göre Sıralanmış Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
3. Hisse Senedi-Portföy Dilimlerine Göre Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
4. Hisse Senedi-Portföy Dilimleri ve Yaş Kategorileri Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
5. Hisse Senedi-İl Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
6. Hisse Senedi-Portföy Dilimleri ve İl Kategorileri Bazında Yerli Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
7. Hisse Senedi-Portföy Dilimleri ve İl Kategorileri Bazında Yabancı Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
8. Hisse Senedi-İl, Cinsiyet ve Yaş Kategorileri Bazında Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
9. Hisse Senedi Bazında Yatırımcı Sayıları
10. Yatırım Fonu-Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayısı ve Portföy Değerleri
11. Yatırım Fonu-Portföy Dilimlerine Göre Sıralanmış Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
12. Yatırım Fonu-Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
13. Özel Sektör Borçlanma Senedi-Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayısı ve Portföy Değerleri
14. Özel Sektör Borçlanma Senedi-Portföy Dilimlerine Göre Sıralanmış Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
15. Özel Sektör Borçlanma Senedi-Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri

tablolarına erişilmiştir.

3. YATIRIMCI PROFİLLERİ

Elde edilen tablolar incelendiğinde temel anlamda aynı değişkenlerin değişik biçimlerde birbiriyle çaprazlanarak tabüle edildiği görülmektedir. Dolayısıyla, tablolardaki mükerrer değişkenler dikkate alınmamış; öz veri sunabilecek değişkenler çalışmada esas alınmıştır. Çalışmada kullanabilmek için tablolardaki veriler değişken haline getirilip, birleştirilerek, veri setleri oluşturulmuş; elde edilen veri setinde aşağıdaki değişkenler değerlendirmeye alınmıştır:

1. Yıllar itibariyle yatırımcı kategorilerine göre hesap sayıları
2. Portföy Dilimlerine Göre ,Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri
3. Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri

3.1. Yıllar İtibariyle Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları ile Piyasa Değeri Değerlendirmesi

Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları (2001)						
Yatırımcı Kategorisi	İsme Dönüşmüş Hesap Sayısı	Toplam İsme Dönüşmüş Hesap Oranı	İsme Dönüşmüş Hesap Adedi	Toplam İsme Dönüşmüş Bakiyeli Hesap Adedine Oranı	İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değeri (TL)	Toplam İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değeri Oranı
Yabancı/Fon	71	0.01%	532,297,927,832	16.55%	3,100,362,984	22.18%
Yabancı/Diğer	8	0.00%	17,661,873,724	0.55%	77,790,231	0.56%
Yabancı/Tüzel	418	0.04%	601,006,402,538	18.69%	3,478,988,236	24.89%
Yabancı/Gerçek	4,099	0.36%	19,178,143,909	0.60%	64,697,124	0.46%
Yabancı/Toplam	4,596	0.40%	1,170,144,348,003	36.38%	6,721,838,575	48.08%
Yerli/Fon	126	0.01%	31,224,730,443	0.97%	175,363,807	1.25%
Yerli/Diğer	188	0.02%	50,432,958,516	1.57%	167,674,118	1.20%
Yerli/Tüzel	2,496	0.22%	345,744,963,680	10.75%	905,830,662	6.48%
Yerli/Gerçek	1,131,633	99.35%	1,618,913,933,673	50.33%	6,009,485,954	42.99%
Yerli/Toplam	1,134,443	99.60%	2,046,316,586,312	63.62%	7,258,354,541	51.92%
TOPLAM	1,139,039	100.00%	3,216,460,934,315	100.00%	13,980,193,116	100.00%

Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları (2002)						
Yatırımcı Kategorisi	İsme Dönüşmüş Bakiyeli Hesap Sayısı	Toplam İsme Dönüşmüş Bakiyeli Hesap Oranı	İsme Dönüşmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedi	Toplam İsme Dönüşmüş Bakiyeli Hesap Adedine Oranı	İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değeri (TL)	Toplam İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değerine Oranı
Yabancı/Fon	205	0.02%	462,187,738,834	11.54%	2,269,068,135	16.55%
Yabancı/Diğer	7	0.00%	14,727,403,170	0.37%	52,922,733	0.39%
Yabancı/Tüzel	398	0.04%	693,460,557,295	17.32%	3,547,244,007	25.88%
Yabancı/Gerçek	4,042	0.37%	25,890,826,697	0.65%	83,361,352	0.61%
Yabancı/Toplam	4,652	0.42%	1,196,266,525,996	29.88%	5,952,596,226	43.42%
Yerli/Fon	132	0.01%	40,177,602,862	1.00%	179,825,116	1.31%
Yerli/Diğer	185	0.02%	72,553,777,827	1.81%	172,543,069	1.26%
Yerli/Tüzel	2,559	0.23%	449,657,634,535	11.23%	1,199,281,613	8.75%
Yerli/Gerçek	1,097,200	99.32%	2,244,835,999,920	56.07%	6,204,646,897	45.26%
Yerli/Toplam	1,100,076	99.58%	2,807,225,015,144	70.12%	7,756,296,695	56.58%
TOPLAM	1,104,728	100.00%	4,003,491,541,140	100.00%	13,708,892,921	100.00%

Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları (2003)						
Yatırımcı Kategorisi	İsme Dönüşmüş Bakiyeli Hesap Sayısı	Toplam İsme Dönüşmüş Bakiyeli Hesap Oranı	İsme Dönüşmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedi	Toplam İsme Dönüşmüş Bakiyeli Hesap Adedine Oranı	İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değeri (TL)	Toplam İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değerine Oranı
Yabancı/Fon	400	0.04%	923,285,365,138	17.49%	5,493,090,020	22.79%
Yabancı/Diğer	8	0.00%	9,659,833,370	0.18%	36,553,063	0.15%
Yabancı/Tüzel	763	0.07%	1,053,479,468,694	19.95%	6,742,935,071	27.97%
Yabancı/Gerçek	3,837	0.37%	30,120,232,291	0.57%	118,016,934	0.49%
Yabancı/Toplam	5,008	0.48%	2,016,544,899,493	38.20%	12,390,595,087	51.40%
Yerli/Fon	135	0.01%	67,521,659,847	1.28%	392,033,768	1.63%
Yerli/Diğer	184	0.02%	108,859,336,894	2.06%	302,610,816	1.26%
Yerli/Tüzel	2,513	0.24%	485,685,834,002	9.20%	1,774,162,016	7.36%
Yerli/Gerçek	1,025,069	99.24%	2,600,809,869,666	49.26%	9,247,643,892	38.36%
Yerli/Toplam	1,027,901	99.52%	3,262,876,700,408	61.80%	11,716,450,492	48.60%
TOPLAM	1,032,909	100.00%	5,279,421,599,901	100.00%	24,107,045,580	100.00%

Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları (2004)						
Yatırımcı Kategorisi	İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Sayısı	Toplam İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Oranı	İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedi	Toplam İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedine Oranı	İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değeri (TL)	Toplam İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değerine Oranı
Yabancı/Fon	514	0.05%	1,651,661,855	19.42%	9,406,833,117	24.72%
Yabancı/Diğer	10	0.00%	12,286,986	0.14%	50,509,688	0.13%
Yabancı/Tüzel	841	0.08%	1,793,577,902	21.09%	11,274,562,946	29.63%
Yabancı/Gerçek	3,733	0.37%	47,944,793	0.56%	144,368,241	0.38%
Yabancı/Toplam	5,098	0.51%	3,505,471,535	41.22%	20,876,273,993	54.87%
Yerli/Fon	140	0.01%	86,062,785	1.01%	440,967,448	1.16%
Yerli/Diğer	187	0.02%	257,497,740	3.03%	1,370,603,759	3.60%
Yerli/Tüzel	2,541	0.25%	911,536,792	10.72%	2,953,410,725	7.76%
Yerli/Gerçek	1,001,190	99.21%	3,744,657,901	44.03%	12,405,169,894	32.61%
Yerli/Toplam	1,004,058	99.49%	4,999,755,217	58.78%	17,170,151,825	45.13%
TOPLAM	1,009,156	100.00%	8,505,226,752	100.00%	38,046,425,818	100.00%

Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları (2005)						
Yatırımcı Kategorisi	İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Sayısı	Toplam İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Oranı	İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedi	Toplam İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedine Oranı	İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değeri (TL)	Toplam İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değerine Oranı
Yabancı/Fon	877	0.09%	2,939,001,423	25.23%	22,307,403,963	31.69%
Yabancı/Diğer	10	0.00%	11,650,194	0.10%	68,395,336	0.10%
Yabancı/Tüzel	1,195	0.12%	3,043,676,965	26.13%	23,080,841,533	32.79%
Yabancı/Gerçek	3,558	0.35%	45,055,069	0.39%	180,660,496	0.26%
Yabancı/Toplam	5,640	0.56%	6,039,383,651	51.85%	45,637,301,328	64.83%
Yerli/Fon	193	0.02%	140,095,668	1.20%	876,439,958	1.24%
Yerli/Diğer	43,601	4.33%	299,676,881	2.57%	2,297,973,475	3.26%
Yerli/Tüzel	2,375	0.24%	1,151,976,028	9.89%	5,810,872,528	8.25%
Yerli/Gerçek	955,184	94.86%	4,017,108,535	34.49%	15,775,062,547	22.41%
Yerli/Toplam	1,001,353	99.44%	5,608,857,112	48.15%	24,760,348,508	35.17%
TOPLAM	1,006,993	100.00%	11,648,240,763	100.00%	70,397,649,836	100.00%

Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları (2006)						
Yatırımcı Kategorisi	İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Sayısı	Toplam İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Oranı	İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedi	Toplam İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedine Oranı	İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değeri (TL)	Toplam İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değerine Oranı
Yabancı/Fon	1,061	0.10%	3,269,179,976	22.02%	20,608,234,720	27.39%
Yabancı/Diğer	17	0.00%	8,112,794	0.05%	33,114,205	0.04%
Yabancı/Tüzel	1,358	0.13%	4,354,685,480	29.33%	28,112,272,741	37.37%
Yabancı/Gerçek	3,844	0.38%	52,299,527	0.35%	186,710,210	0.25%
Yabancı/Toplam	6,280	0.61%	7,684,277,776	51.76%	48,940,331,876	65.05%
Yerli/Fon	208	0.02%	161,475,593	1.09%	801,038,887	1.06%
Yerli/Yatırım Ortaklığı	44	0.00%	63,728,133	0.43%	280,908,099	0.37%
Yerli/Diğer	233	0.02%	281,738,500	1.90%	1,555,194,476	2.07%
Yerli/Tüzel	2,713	0.27%	1,766,871,261	11.90%	7,926,639,442	10.54%
Yerli/Gerçek	1,011,968	99.07%	4,888,391,400	32.93%	15,731,036,599	20.91%
Yerli/Toplam	1,015,166	99.39%	7,162,204,887	48.24%	26,294,817,503	34.95%
TOPLAM	1,021,446	100.00%	14,846,482,663	100.00%	75,235,149,379	100.00%

Yatırımcı Kategorilerine Göre Hesap Sayıları (2007)						
Yatırımcı Kategorisi	İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Sayısı	Toplam İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Oranı	İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedi	Toplam İsme Dönüştürmüş Bakiyeli Hesap Hisse Adedine Oranı	İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değeri (TL)	Toplam İsme Dönen Bakiyeli Hesap Piyasa Değerine Oranı
Yabancı/Fon	1,447	0.14%	4,845,239,754	25.62%	36,637,602,333	32.42%
Yabancı/Tüzel	1,555	0.15%	6,197,750,849	32.77%	44,770,580,598	39.62%
Yabancı/Gerçek	4,017	0.39%	71,350,926	0.38%	234,344,366	0.21%
Yabancı/Diğer	17	0.00%	16,183,023	0.09%	35,117,359	0.03%
Yabancı/Toplam	7,036	0.68%	11,130,524,553	58.84%	81,677,644,655	72.28%
Yerli/Fon	217	0.02%	232,208,279	1.23%	1,193,410,613	1.06%
Yerli/Tüzel	3,064	0.29%	2,261,697,241	11.96%	10,246,005,170	9.07%
Yerli/Gerçek	1,030,273	98.98%	4,890,057,514	25.85%	17,482,217,774	15.47%
Yerli/Diğer	263	0.03%	400,830,794	2.12%	2,402,179,095	2.13%
Yerli/Toplam	1,033,817	99.32%	7,784,793,828	41.16%	31,323,812,652	27.72%
TOPLAM	1,040,853	100.00%	18,915,318,381	100.00%	113,001,457,307	100.00%

2001-2007 yılları arası yatırımcı kategorilerine göre hesap sayıları ve piyasa değeri incelendiğinde;

Yabancı/Fon portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; -26,8; 142,1; 71,2; 137,1; -7,6; 77,8;

Yabancı/Diğer portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; -32,0; -30,9; 38,2; 35,4; -51,6; 6,0

Yabancı/Tüzel portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; 2,0; 90,1; 67,2; 104,7; 21,8; 59,3

Yabancı/Gerçek portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; 28,8; 41,6; 22,3; 25,1; 3,3; 25,5

Yabancı/Toplam portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; -11,4; 108,2; 68,5; 118,6; 7,2; 66,9

Yerli/Fon portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; 2,5; 118,0; 12,5; 98; -8,6; 49,0

Yerli/Diğer portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; 2,9; 75,4; 352,9; 67,7; -32,3; 54,5

Yerli/Tüzel portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; 32,4; 47,9; 66,5; 96,8; 36,4; 29,3

Yerli/Gerçek portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; 3,2; 49,0; 34,1; 27,2; -0,3; 11,1

Yerli/Toplam portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; 6,9; 51,1; 46,5; 44,2; 6,2; 19,1

TOPLAM portföy değerinin 2001-2007 yıllarında yıllık değişimi sırasıyla; -1,9; 75,8; 57,8; 85,0; 6,9; 50,2

olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Yatırımcı kategorilerine göre toplam portföy değerindeki payları incelendiğinde;

Yabancı/Fon yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 22,18%; 16,55%; 22,79%; 24,72%; 31,69%; 27,39%; 32,42%

Yabancı/Diğer yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 0,56%; 0,39%; 0,15%; 0,13%; 0,10%; 0,04%
0,03%

Yabancı/Tüzel yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 24,89%; 25,88%; 27,97%; 29,63%; 32,79%; 37,37%;
39,62%

Yabancı/Gerçek yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 0,46%; 0,61%; 0,49%; 0,38%; 0,26%; 0,25%; 0,21%

Yabancı/Toplam yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 48,08%; 43,42%; 51,40%; 54,87%; 64,83%; 65,05%;
72,28%

Yerli/Fon yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 1,25%; 1,31%
1,63%; 1,16%; 1,24%; 1,06%; 1,06%

Yerli/Diğer yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 1,20%; 1,26%; 1,26%; 3,60%; 3,26%; 2,07%; 2,13%

Yerli/Tüzel yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 6,48%; 8,75%; 7,36%; 7,76%; 8,25%; 10,54%; 9,07%

Yerli/Gerçek yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 42,99%; 45,26%; 38,36%; 32,61%; 22,41%; 20,91%; 15,47%

Yerli/Toplam yatırımcı kategorisinin 2001-2007 yılları için toplam portföy içerisindeki payı sırasıyla; 51,92%; 56,58%; 48,60%; 45,13%; 35,17%; 34,95%; 27,72%

olarak gerçekleştiği görülmektedir.

2001-2007 yılları portföy değerleri içerisinde yatırımcı kategorilerinin payı incelendiğinde yerli yatırımcıların payının 2001-2007 yıllarında; 2001 yılında 51,92 iken, 2002 yılında 56,58'e yükseldiği, 2003 yılından itibaren ise sürekli düşerek 2007 yılında 27,72'ye düştüğü görülmektedir. Öte yandan, yabancı yatırımcıların payı yerli yatırımcıların tam tersi olarak, 2001'de 48,08 iken 2002'de 43,42'ye düşmüş, 2003 yılından itibaren ise sürekli yükselerek 72,28'e yükselmiştir.

3.2. Yıllar İtibariyle Portföy Dilimlerine Göre ,Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri Değerlendirmesi

Portföy Dilimlerine Göre ,Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2001)				
Portföy Değeri (TL)	Yatırımcı Sayısı	Portföy Değeri Toplamı		PD Payı
		(TL)	(TL)	
1-10.000	941.304	1.418.480.107		8,56%
10.000-50.000	74.739	1.510.375.252		9,11%
50.0001-100.000	8.983	619.463.192		3,74%
100.000-500.000	6.397	1.250.269.266		7,54%
500.000-1.000.000	615	425.091.964		2,56%
>1.000.000	738	11.352.543.018		68,49%
Toplam	1.032.776	16.576.222.798		100,00%

Portföy Dilimlerine Göre ,Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2002)				
Portföy Değeri (TL)	Yatırımcı Sayısı	Portföy Değeri Toplamı		PD Payı
		(TL)	(TL)	
1-10.000	886.511	1.260.081.261		7,60%
10.000-50.000	70.001	1.423.664.931		8,59%
50.0001-100.000	8.881	615.539.799		3,71%
100.000-500.000	6.463	1.268.192.047		7,65%
500.000-1.000.000	714	497.409.413		3,00%
>1.000.000	869	8.759.418.392		52,84%
Toplam	973.439	13.824.305.842		83,40%

Portföy Dilimlerine Göre ,Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2003)				
		Portföy Değeri Toplamı		
Portföy Değeri (TL)	Yatırımcı Sayısı		(TL)	PD Payı
1-10.000	784.928		1.196.934.206	4,97%
10.000-50.000	94.619		1.997.785.967	8,29%
50.0001-100.000	13.958		966.165.870	4,01%
100.000-500.000	10.459		2.066.736.396	8,58%
500.000-1.000.000	1.169		812.717.758	3,37%
>1.000.000	1.585		17.050.873.916	70,78%
Toplam	906.718		24.091.214.114	145,34%

Portföy Dilimlerine Göre ,Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2004)				
		Portföy Değeri Toplamı		
Portföy Değeri (TL)	Yatırımcı Sayısı		(TL)	PD Payı
1-10.000	739.804		1.161.960.321	3,11%
10.000-50.000	111.227		2.409.067.690	6,45%
50.0001-100.000	18.856		1.304.122.729	3,49%
100.000-500.000	14.396		2.862.656.536	7,67%
500.000-1.000.000	1.589		1.103.378.746	2,96%
>1.000.000	2.086		28.496.190.386	76,32%
Toplam	887.958		37.337.376.408	100,00%

Portföy Dilimlerine Göre ,Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2005)				
		Portföy Değeri Toplamı		
Portföy Değeri (TL)	Yatırımcı Sayısı		(TL)	PD Payı
1-10.000	718.120		1.038.739.487	1,48%
10.000-50.000	118.052		2.617.510.143	3,72%
50.0001-100.000	23.025		1.608.025.438	2,28%
100.000-500.000	19.427		3.897.860.709	5,54%
500.000-1.000.000	2.323		1.607.631.805	2,28%
>1.000.000	3.116		59.627.882.254	84,70%
Toplam	884.063		70.397.649.836	100,00%

Portföy Dilimlerine Göre ,Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2006)				
		Portföy Değeri Toplamı		
Portföy Değeri (TL)	Yatırımcı Sayısı		(TL)	PD Payı
1-10.000	680.557		1.017.330.805	1,35%
10.000-50.000	111.003		2.454.563.487	3,26%
50.0001-100.000	20.922		1.460.896.199	1,94%
100.000-500.000	17.930		3.612.260.426	4,80%
500.000-1.000.000	2.304		1.603.972.092	2,13%
>1.000.000	3.295		65.086.106.660	86,51%
Toplam	836.011		75.235.149.379	100,00%

Portföy Dilimlerine Göre ,Toplam Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2007)				
Portföy Değeri (TL)	Yatırımcı Sayısı	Portföy Değeri Toplamı		PD Payı
		(TL)		
1-10.000	687.642	908.442.247		0,80%
10.000-50.000	104.596	2.338.376.168		2,07%
50.0001-100.000	21.123	1.480.573.892		1,31%
100.000-500.000	18.703	3.828.747.119		3,39%
500.000-1.000.000	2.389	1.664.360.292		1,47%
>1.000.000	4.061	102.780.934.964		90,96%
Toplam	838.514	113.001.457.307		100,00%

1 TL ve üzerinde portföye sahip olan yatırımcılar değerlendirmeye alınmış ve 2001 – 2007 yılları arasında portföy büyüklüklerinin dağılımı incelenmiştir. Bu kapsamda,

1-10.000 TL büyüklüğündeki portföyün 2001-2007 yıllarında sırasıyla toplam portföy içerisindeki payı; 8,56%; 7,60%; 4,97%; 3,11%; 1,48%; 1,35%; 0,80%

10.000-50.000 TL büyüklüğündeki portföyün 2001-2007 yıllarında sırasıyla toplam portföy içerisindeki payı; 9,11%; 8,59%; 8,29%; 6,45%; 3,72%; 3,26%; 2,07%

50.000-100.000 TL büyüklüğündeki portföyün 2001-2007 yıllarında sırasıyla toplam portföy içerisindeki payı; 3,74%; 3,71%; 4,01%; 3,49%; 2,28%; 1,94%; 1,31%

100.000-500.000 TL büyüklüğündeki portföyün 2001-2007 yıllarında sırasıyla toplam portföy içerisindeki payı; 7,54%; 7,65%; 8,58%; 7,67%; 5,54%; 4,80%; 3,39%

500.000-1.000.000 TL büyüklüğündeki portföyün 2001-2007 yıllarında sırasıyla toplam portföy içerisindeki payı; 2,56%; 3,00%; 3,37%; 2,96%; 2,28%; 2,13%; 1,47%

1.000.000 TL üzerindeki portföyün 2001-2007 yıllarında sırasıyla toplam portföy içerisindeki payı; 68,49%; 52,84%; 70,78%; 76,32%; 84,70%; 86,51%; 90,96%

olduğu görülmektedir.

Yatırımcıların portföy büyüklerinin toplam portföy büyüklüğü içerisindeki payı incelendiğinde; en büyük paya 1.000.000 TL üzerinde portföye sahip yatırımcıların sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca, 2001'den 2007 yılına kadar portföy büyüklüğü payının 2001'de 68,49 iken sadece 2002 yılında 52,84'e düştüğü ama 2002 yılından 2007 yılına kadar sürekli büyüyerek 2007 yılında 90,96'ya ulaştığı görülmektedir.

3.3. Yıllar İtibariyle Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri Değerlendirmesi

Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2001)								
Portföy Değeri (TL)	0-19 Yaş Aralığı		20-39 Yaş Aralığı		40-59 Yaş Aralığı		60 Yaş ve Üzeri	
	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar
1-10.000	5.113	4.614.023	477.801	618.125.256	390.978	673.439.528	66.319	120.424.110
10.000-50.000	245	5.219.235	25.689	503.783.719	39.435	799.195.580	9.095	195.160.461
50.000-100.000	39	2.670.333	2.583	176.898.592	4.709	324.549.349	1.534	106.629.409
100.000-500.000	15	3.101.090	1.569	294.093.090	3.286	636.658.662	1.253	247.042.333
500.000-1.000.000	1	690.348	121	82.151.439	272	188.443.397	127	86.458.651
>1.000.000	4	4.783.607	78	215.891.437	206	634.598.095	97	261.243.484
Toplam / Total	8.677	21.078.635	822.033	1.890.943.533	615.695	3.256.884.612	111.948	1.016.958.448

Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2002)								
Portföy Değeri (TL)	0-19 Yaş Aralığı		20-39 Yaş Aralığı		40-59 Yaş Aralığı		60 Yaş ve Üzeri	
	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar
1-10.000	4.051	3.600.743	418.106	505.151.518	392.652	628.893.246	70.602	120.816.594
10.000-50.000	200	4.201.005	23.155	458.449.503	37.688	768.834.438	8.704	185.991.142
50.000-100.000	35	2.588.236	2.505	173.856.018	4.699	325.078.966	1.525	105.408.868
100.000-500.000	16	2.664.563	1.622	304.834.396	3.309	648.825.278	1.252	246.257.414
500.000-1.000.000	3	2.277.134	131	89.725.609	306	213.114.562	143	98.876.093
>1.000.000	1	1.207.144	92	244.550.536	246	808.606.976	113	370.359.715
Toplam / Total	7.392	16.538.825	817.633	1.776.567.581	668.196	3.393.353.467	126.623	1.127.709.827

Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2003)								
Portföy Değeri (TL)	0-19 Yaş Aralığı		20-39 Yaş Aralığı		40-59 Yaş Aralığı		60 Yaş ve Üzeri	
	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar
1-10.000	3.296	3.618.036	347.559	453.300.003	364.249	614.457.753	68.774	124.220.998
10.000-50.000	254	5.607.462	30.862	634.231.559	52.024	1.105.667.181	11.251	246.666.319
50.000-100.000	48	3.427.184	3.851	266.402.697	7.812	539.146.246	2.146	150.011.306
100.000-500.000	40	6.795.294	2.616	503.248.508	5.608	1.098.299.332	1.880	377.078.155
500.000-1.000.000	1	693.463	229	157.023.990	559	388.266.260	229	154.622.205
>1.000.000	3	6.495.855	151	391.139.391	394	1.467.952.343	194	651.458.651
Toplam / Total	6.677	26.637.294	796.923	2.405.346.148	720.802	5.213.789.116	143.288	1.704.057.634

Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2004)								
Portföy Değeri (TL)	0-19 Yaş Aralığı		20-39 Yaş Aralığı		40-59 Yaş Aralığı		60 Yaş ve Üzeri	
	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar
1-10.000	3.108	4.024.931	315.614	440.060.502	350.650	588.954.874	69.374	127.750.569
10.000-50.000	325	6.990.816	35.467	743.882.351	61.317	1.342.039.226	13.907	311.362.557
50.000-100.000	77	5.050.230	4.931	340.634.659	10.822	747.699.685	2.934	204.161.345
100.000-500.000	49	9.249.263	3.453	667.377.043	7.878	1.555.037.908	2.712	550.385.772
500.000-1.000.000	4	3.114.990	296	201.279.703	779	536.914.435	325	226.388.028
>1.000.000	3	5.302.778	188	780.996.035	537	2.129.101.884	252	887.921.065
Toplam / Total	6.987	33.733.008	853.701	3.174.230.293	813.685	6.899.748.012	165.956	2.307.969.335

Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2005)								
Portföy Değeri (TL)	0-19 Yaş Aralığı		20-39 Yaş Aralığı		40-59 Yaş Aralığı		60 Yaş ve Üzeri	
	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar
1-10.000	3.267	4.454.829	295.387	384.942.730	347.656	528.164.718	70.669	120.018.428
10.000-50.000	474	10.436.690	37.265	803.727.332	64.222	1.438.036.190	15.867	360.046.415
50.000-100.000	99	7.051.722	6.049	421.584.188	12.976	905.639.042	3.786	265.598.149
100.000-500.000	101	21.020.403	4.653	903.067.788	10.552	2.095.091.494	3.766	785.466.239
500.000-1.000.000	5	2.928.997	449	308.449.927	1.122	771.000.166	538	374.111.266
>1.000.000	6	11.729.080	246	583.184.764	769	3.371.152.895	371	1.478.812.327
Toplam / Total	49.761	57.621.722	2.136.957	3.404.956.729	1.752.984	9.109.084.504	363.326	3.384.052.825

Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2006)								
Portföy Değeri (TL)	0-19 Yaş Aralığı		20-39 Yaş Aralığı		40-59 Yaş Aralığı		60 Yaş ve Üzeri	
	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar
1-10.000	2.941	4.005.074	264.235	367.597.386	337.414	514.352.831	74.660	129.881.524
10.000-50.000	394	8.532.583	33.520	713.316.077	60.318	1.351.326.750	16.492	374.371.368
50.000-100.000	85	5.755.483	5.131	357.051.122	11.823	824.741.859	3.737	262.894.944
100.000-500.000	79	15.119.320	3.889	759.644.056	9.716	1.927.392.028	3.813	793.736.649
500.000-1.000.000	5	4.146.233	393	272.339.765	1.088	745.407.321	546	381.111.412
>1.000.000	8	69.312.407	248	631.096.838	733	2.941.754.820	453	2.462.839.302
Toplam / Total	3.830	106.871.164	347.056	3.101.054.877	463.166	8.304.983.976	108.551	4.404.836.792

Yaş Gruplarına Göre Bireysel Yatırımcı Sayıları ve Portföy Değerleri (2007)								
Portföy Değeri (TL)	0-19 Yaş Aralığı		20-39 Yaş Aralığı		40-59 Yaş Aralığı		60 Yaş ve Üzeri	
	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar	Yatırımcı Sayısı	Toplam Tutar
1-10.000	2.926	3.932.277	248.513	311.404.900	350.708	462.187.153	83.961	128.880.561
10.000-50.000	375	8.032.635	30.656	661.575.957	56.303	1.272.620.801	16.947	388.359.866
50.000-100.000	83	6.100.677	4.831	336.742.928	11.902	832.995.966	4.157	293.650.855
100.000-500.000	67	13.749.208	3.779	737.699.087	10.156	2.045.779.624	4.184	890.086.984
500.000-1.000.000	8	5.218.437	361	252.084.423	1.137	786.677.497	597	414.587.672
>1.000.000	6	119.445.145	287	859.634.172	872	3.630.882.560	571	3.254.210.183
Toplam / Total	3.828	156.478.453	328.883	3.159.151.470	480.615	9.031.153.897	122.091	5.369.778.306

Bireysel yatırımcıların yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde;

0-19 yaş grubundaki yatırımcılara ait portföyün, portföy değerine göre toplam portföy içerisindeki payı 2001-2007 yılları için sırasıyla 0,34; 0,26; 0,28; 0,27; 0,36; 0,67; 0,88

20-39 yaş grubundaki yatırımcılara ait portföyün, portföy değerine göre toplam portföy içerisindeki payı 2001-2007 yılları için sırasıyla 30,57; 28,14; 25,73; 25,57; 21,34; 19,48; 17,83

40-59 yaş grubundaki yatırımcılara ait portföyün, portföy değerine göre toplam portföy içerisindeki payı 2001-2007 yılları için sırasıyla 52,65; 53,74; 55,76; 55,57; 57,09; 52,17; 50,98

60+ yaş grubundaki yatırımcılara ait portföyün, portföy değerine göre toplam portföy içerisindeki payı 2001-2007 yılları için sırasıyla 16,44; 17,86; 18,23; 18,59; 21,21; 27,67; 30,31

olduğu görülmektedir.

Yaş gruplarına göre portföy dağılımları incelendiğinde, en büyük portföy büyüklüğüne sahip yaş gruplarının sırasıyla 2001-2007 yılları boyunca 40-59 yaş grubu, ikinci sırada yıllar içerisinde 20-39 yaş grubundan 60+ yaş grubuna kaydığı ve en düşük paya da 0-19 yaş grubunun sahip olduğu görülmektedir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuçlar incelendiğinde Türkiye'deki portföy payları bakımından yabancı, 1.000.000 TL üzeri portföy büyüklüğüne sahip ve 40-59 yaş grubundaki yatırımcıların toplam portföy içerisindeki payının ağırlığa sahip olduğu görülmektedir.

Sermaye piyasalarının ülkemizdeki hedeflerinden birisinin sermayenin tabana yayılması olduğu düşünüldüğünde bu hedeften uzaklaşıldığı ve küçük tasarruf sahiplerinin toplam portföy içerisindeki payının gittikçe azaldığı görülmektedir.

Yatırımcıların yaş grubu dağılımı incelendiğinde 40-59 yaş grubu 2001-2007 yılları değişmez biçimde en büyük paya sahipken 2001-2007 yılları içerisinde 20-39 yaş grubundan 60+ yaş grubuna kayma, genç yatırımcıların sermaye piyasalarından uzaklaştığını göstermektedir. Bu noktadan hareketle, 40 yaş altı genç yatırımcıları sermaye piyasalarına yönlendirecek politikaların izlenmesi; ülkemiz gibi genç nüfusun ağırlık taşıdığı bir ülkede sermaye piyasalarının canlanması bakımından oldukça büyük önem taşımaktadır.

Yatırımcıların vatandaşlık durumu etüd edildiğinde ise Türk yatırımcıların piyasadan uzaklaştığı veya yeterince yatırımda bulunmadığı görülmektedir. Yabancı yatırımcıların hisse senetleri piyasasında % 70'in üzerinde paya sahip olması; yabancı yatırımcılar açısından

Türkiye'nin cazip bir piyasaya sahip olduğunun görülmesi bakımından olumlu olmasına karşın; yerli yatırımcıların payının % 30'lar civarında kalması; özellikle finansal kriz döneminde Borsa'nın ve genel anlamda sermaye piyasalarının dışa bağımlı biçimde kırılmalığa açık bir yapı sergilemesine yol açabilir. Dolayısıyla, yabancı yatırımcıları doğrudan yatırımlara yöneltecek bir politika izlenmesi hem istihdam hem de kalıcılık bakımından önem taşırken; yerli yatırımcılar bakımından da sermaye piyasalarına yatırımı özendircek politikalar izlenmesi özellikle şirketlerin düşük maliyetli olarak fonlanabilmesi ve küresel finansal kriz döneminde de kredi darlığının aşılması bakımından oldukça büyük önem taşımaktadır.